

Rekenkamer Leiderdorp

Jaarverslag 2009

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Rekenkamer Leiderdorp over 2009. De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie en biedt de gemeenteraad door haar werkzaamheden een extra handvat de controlerende taak uit te voeren.

De Rekenkamer Leiderdorp is één van de oudste Rekenkamers van het land. Vanaf de start in 2000 wordt er vanuit de gemeente jaarlijks een budget beschikbaar gesteld waarvoor de Rekenkamer doorgaans twee onderzoeken per jaar uitvoert.

De Rekenkamer bestaat uit vijf leden; een voorzitter, een vice-voorzitter, een secretaris, een penningmeester en een algemeen lid. Daarnaast wordt de Rekenkamer waar mogelijk ondersteund door de griffie van de gemeente. Voor de uitvoering van de onderzoeken wordt externe gespecialiseerde onderzoekscapaciteit en -deskundigheid ingehuurd, de Rekenkamer begeleidt deze onderzoeken via haar reguliere vergaderingen en separate contacten.

Jaarlijks stelt de Rekenkamer een verslag op van de werkzaamheden over het voorgaande jaar. Dit verslag is evenals de groslijst van onderwerpen en de rapporten openbaar en via de website van de gemeente opvraagbaar. Op die manier wordt zorggedragen voor een brede toegankelijkheid.

De Raad, individuele raadsleden en inwoners van Leiderdorp kunnen gemotiveerde verzoeken tot het verrichten van onderzoek indienen. De Rekenkamer toetst deze en maakt uit alle onderwerpen een gemotiveerde keuze, waarbij rekening gehouden wordt met de capaciteit van de Rekenkamer.

De Rekenkamer voert geregeld overleg met de fractievoorzitters, de griffie, de burgemeester en de gemeentesecretaris om het organisatorische proces zo soepel mogelijk te laten verlopen.

In 2009 heeft de Rekenkamer twee onderzoeken uitgevoerd: het onderzoek naar risicomanagement binnen de gemeente in relatie tot het W4 project en het onderzoek naar een specifieke besteding voor de bouw van het geplande nieuwe gemeentehuis. In 2010 heeft de Rekenkamer het onderzoek naar het Jongerenwerk binnen de gemeente uitgebracht. De Rekenkamer zal haar werkzaamheden aan de nieuwe raadsleden presenteren en tenslotte wordt in het overleg met de regio gewerkt aan een regionaal onderzoek.

Met hartelijke groet,
namens alle leden,

Foort van Oosten
Vice-voorzitter

Rekenkameronderzoek: Risicomanagement W4

Op 29 april heeft de Rekenkamer het rapport "Risicomanagement W4" uitgebracht. Aanleiding voor het onderzoek was het grote aandeel van projecten in de gemeentelijke begroting in het algemeen en het aandeel van het W4 project in het bijzonder. De hoofdvraag van het door Metrum uitgevoerde onderzoek was of de gemeente Leiderdorp in voldoende mate invulling gaf aan het risicomanagement van het W4-project. Onderzocht is of Leiderdorp vóór uitvoering van het project een goede risicoanalyse heeft uitgevoerd en heeft beschreven welke beheersmaatregelen tegen de risico's zouden worden genomen. Daarnaast is onderzocht of Leiderdorp de risico's gedurende het project is blijven volgen en of zij de vooraf bedachte beheersmaatregelen ook daadwerkelijk heeft getroffen.

Geconstateerd is dat Leiderdorp in beschrijvende zin de risico's goed heeft weergegeven, zodat de gemeenteraad voldoende geïnformeerd met het project instemde. Gedurende het project liet de feitelijke beheersing van de risico's, met name in de maatregelensfeer te wensen over. Overigens is ook gebleken dat de markt-, prijs- en faseringsrisico's van de ontwikkeling, die gezamenlijk met Bohemen is uitgevoerd, voornamelijk bij de gemeente liggen.

De Rekenkamer adviseert om binnen de gemeente Leiderdorp het risicomanagement een belangrijke rol te geven bij grote toekomstige projecten. Het College heeft de aanbevelingen overgenomen.

Rekenkameronderzoek: specifieke besteding bouw nieuwe gemeentehuis

In zijn vergadering van 13 juli 2009 heeft de gemeenteraad van Leiderdorp een motie aangenomen met daarin het verzoek aan de Rekenkamer om na te gaan of een specifieke besteding van € 42.000 tbv het inrichtingsconcept van het nieuwe gemeentehuis rechtmatig was.

De Rekenkamer heeft deze vraag beantwoord door samen met Accountantskantoor Deloitte onderzoek te doen en de vraag te beantwoorden met haar Rapport "Onderzoek specifieke besteding gemeentehuis". De conclusie van het rapport was dat er rechtmatig was gehandeld.

Het rapport is voor ambtelijk hoor en wederhoor op 21 september 2009 aan het College aangeboden. Vervolgens is het rapport op 28 september 2009 aan de Raad aangeboden. Op 8 oktober 2009 is in een extra gemeenteraadvergadering dit rapport in het bijzijn van de onderzoekers besproken.

Rekenkameronderzoek: Jongerenwerk

In de periode juli 2009 tot december 2009 heeft de Rekenkamer in samenwerking met onderzoeksbureau Jacques Necker een onderzoek uitgevoerd naar het Jongerenbeleid van de gemeente Leiderdorp. Centraal in dit onderzoek stond de vraag: In hoeverre creëert de gemeente Leiderdorp voorwaarden voor effectief Jongerenwerk?

Vanuit de beleidsvisie van Leiderdorp op het jongerenwerk (vormen, in beeld houden en tegengaan overlast) zijn de onderliggende deelvragen beantwoord. De belangrijkste constatering was dat de gemeente Leiderdorp op een pragmatische manier invulling geeft aan het jongerenwerk. De Rekenkamer concludeert dat met

een aantal aanbevelingen aan de Raad de samenwerking van de uitvoerende instanties verder verbeterd kan worden. Door het invoeren van prestatieafspraken kan de slagvaardigheid verder vergroot worden.

Onder de titel "Jongerenwerk in Leiderdorp" heeft de Rekenkamer op 8 februari 2010 het conceptrapport aan het College aangeboden voor feitelijk hoor en wederhoor. Na verwerking van een aantal kleinere correcties is het rapport op 13 april 2010 aan de Raad aangeboden.

Het rapport is op maandag 17 mei 2010 in de gecombineerde vergadering van de Commissies Bestuur en Maatschappij en Ruimte besproken en verder toegelicht met medewerking van dhr. Evert Wolters, een van de uitvoerend onderzoekers van Jacques Necker. Omdat vooraf géén technische vragen waren ingediend was de bespreking een combinatie van de beantwoording van technische vragen en een inhoudelijke reactie van de fracties. De raadsleden hebben in die vergadering het College gevraagd met een uitgebreide reactie te komen.

De reactie van het College volgde op 27 mei 2010. Hoewel het een aantal nuanceringen aangaf herkende zij zich grotendeels in de deelconclusies. Het College gaf in haar reactie ook aan dat op alle 6 de aanbevelingen inmiddels toezeggingen zijn ingevuld of aanvullende maatregelen zijn genomen. Omdat de aanbevelingen met name aan de Raad gericht waren wil het College pas overgaan tot nieuwe acties als de Raad zich over de aanbevelingen heeft uitgesproken.

Website

De Rekenkamer heeft op de website van de gemeente Leiderdorp een eigen pagina. Op deze site wordt informatie gegeven over de Rekenkamer en haar leden. De Rekenkamer heeft haar uitgebrachte onderzoeken naar pdf-formaat omgezet en deze zijn digitaal raadpleegbaar.

Externe contacten en kennisopbouw

Overleg regio Holland Rijnland

De Rekenkamer onderhoudt nauwe banden met de rekenkamers in de directe omgeving. Zo vindt sinds enkele jaren met enige regelmaat overleg plaats met de Rekenkamers in Holland-Rijnland. Het doel van de bijeenkomsten is uitwisseling van ervaringen en kennisoverdracht.

In september 2009 is tijdens de regiovergadering afgesproken om de regionale contacten blijvend te onderhouden. Het voornemen is om een gezamenlijk onderwerp te kiezen dat regionaal, dus bij alle gemeenten, zal worden onderzocht. Afgesproken is dat de rekenkamers een top 3 samenstellen en dat in maart 2010 een gezamenlijk onderwerp wordt gekozen. Tevens is afgesproken dat Leiderdorp het gastheerschap van de volgende regiovergadering zal verzorgen.

Kennisopbouw

De Rekenkamer tracht jaarlijks aanwezig te zijn bij het Congres van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies.

Overleg met de fractievoorzitters

Het afgelopen jaar heeft periodiek overleg plaatsgevonden tussen de fractievoorzitters van de Raad en de Rekenkamer in het bijzijn van de griffie. Enerzijds heeft dit overleg tot doel om de Raad optimaal in de gelegenheid te stellen input te leveren op te onderzoeken onderwerpen door de Rekenkamer en de stand van zaken van onderzoeken te vernemen. Anderzijds vervult het overleg ook een belangrijke rol voor de Rekenkamer - die toch wat op afstand van de gemeentelijke organisatie en politiek staat - bij het op de hoogte blijven bij de ontwikkelingen die spelen en relevant zijn voor het functioneren van de Rekenkamer.

Het overleg vindt gewoonlijk eens per half jaar plaats. In 2009 heeft intensiever contact plaatsgevonden als gevolg van het onderzoek naar een specifieke besteding voor de bouw van het nieuwe gemeentehuis.

Overleg met de gemeentesecretaris en burgemeester

Naast het overleg met de fractievoorzitters voert de Rekenkamer periodiek overleg met de burgemeester en de gemeentesecretaris. De burgemeester is gesprekspartner vanwege zijn functie van voorzitter van de Raad. Naast de lopende onderzoeken komen ook actuele ontwikkelingen in de Raad aan de orde. De gemeentesecretaris is als leidinggevende verantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie. Met de gemeentesecretaris wordt onder meer gesproken over adequate informatieverstrekking van medewerkers van de gemeente aan de Rekenkamer in het kader van lopende onderzoeken. Tevens dienen de overleggen om ervoor te zorgen dat de onderzoeken van de Rekenkamer een passende plaats in het logistieke proces van de gemeente krijgen. Hiermee wordt voorkomen dat onderzoeken een onevenredig appèl doen op ambtenaren waardoor het reguliere werk in de knel zou komen.

Contacten met de griffie

Als gevolg van regelmatig telefonisch contact en contact via e-mail met Tineke Zantingh, Esther Abma en Danielle Kamperveen lopen de zaken voor zowel de Griffie als de Rekenkamer naar wens. Onder meer wordt de Rekenkamer de knipselkrant via e-mail toegezonden, zodat de Rekenkamer op de hoogte blijft van de actuele ontwikkelingen in Leiderdorp.

Overzicht Financiën

Budget en realisatie 2009

De Raad heeft voor het begrotingsjaar 2009 een budget van € 38.062 gereserveerd voor de Rekenkamer.

De totale uitgaven van de rekenkamer in 2009 bedroegen, op basis van het meest recente overzicht budget Rekenkamer, in totaal € 47.411,31. In dit bedrag zit ook de declaratie van de presentiegelden van kwartaal 4 van 2008 (€ 3.521,16) die in boekjaar 2009 zijn uitbetaald.

De uitgaven bestaan uit de volgende posten:

- Veldonderzoek door derden:	€ 33.719,80
waarvan:	
€ 14.744,80 tbv het W4 onderzoek	
€ 9.530,00 tbv het "Doe Mee" onderzoek Jongerenwerk	
€ 9.445,00 tbv het onderzoek specifieke besteding (raadsopdracht)	
- Presentiegelden en declaraties:	€ 13.086,24
- Symposia, studiekosten en contributies	€ 320,00
- Overige uitgaven	€ 285,27
Totaal	€ 47.411,31

Ontrekking van de reserve Rekenkamer

Het verschil tussen de begroting en de werkelijke uitgaven wordt onttrokken aan de reserve Rekenkamer. De onttrekking in 2009 bedraagt € 9.349,31. Het is de eerste keer dat de Rekenkamer een dergelijke onttrekking moet opstarten. De oorzaak van de budgetoverschrijding is met name het op verzoek van de Gemeenteraad uitgevoerde onderzoek naar de specifieke besteding.

De reserve Rekenkamer is in 2003 gevormd met het oog op de per jaar schommelende uitgaven van de Rekenkamer en de ambitie om naast één jaarlijks periodiek onderzoek ook een wat groter onderzoek te kunnen doen. Met de vorming van deze reserve is de uitvoering van het door de Rekenkamer gewenste onderzoeksprogramma gewaarborgd.

Per ultimo 2007 is de reserve afgeroomd tot € 50.000,00; het maximumbedrag dat conform het besluit van de gemeenteraad op de balans ten bate van het Rekenkamerwerk gereserveerd mag worden. Het batige saldo van 2008 werd daarom in 2008 niet toegevoegd aan de Reserve Rekenkamer.

Verwachtingen mbt boekjaar 2010

In 2009 heeft de Rekenkamer wederom haar geplande interne en externe onderzoek binnen de begroting kunnen laten uitvoeren. De Rekenkamer spreekt voor 2010 de verwachting uit dat de uitgaven binnen de gestelde begroting kunnen worden uitgevoerd en dat de afronding van het Jongerenwerk onderzoek en de in voorbereiding zijnde nieuwe externe onderzoeken zonder een beroep op de gevormde reserve kunnen worden uitgevoerd. Creativiteit in werkvormen ("Doe Mee" onderzoek), scherpe onderhandelingen bij offertes en strakke sturing met gerichte probleemstelling zullen daar opnieuw de te gebruiken instrumenten voor zijn.

Bijlage 1. Groslijst onderwerpen

De afgelopen raadsperiode is in overleg met de fractievoorzitters de volgende groslijst onderwerpen tot stand gekomen. Het voornemen van de Rekenkamer is om met de nieuwe Raad te komen tot een nieuwe groslijst, waarin de actuele onderzoeksonderwerpen worden opgenomen.

De criteria voor onderwerpen op de groslijst zijn politieke actualiteit, een substantiële financiële omvang en twijfel omtrent de uitvoering.

Groslijst onderzoeksonderwerpen vorige raadsperiode, in willekeurige volgorde:

	Herkomst onderwerp	Datum
WABO: is de gemeente er klaar voor?	Gemeenteraad	Februari 2008
MEAS-locatie	Burger	Februari 2008
Gemeentewinkel - 1 loket, burgercontact	Rekenkamer	Oude groslijst
(subsidies voor het) Jeugdbeleid	Raad	Oude groslijst
Huisvesting gemeentelijke diensten	Rekenkamer	Februari 2008
Implementatie WMO (werkt het?)	Rekenkamer	Februari 2008
Risicomangement, bv. Centrumplan en W4	Raad	Februari 2008
Kostendekkendheid sportaccomodaties	Rekenkamer	Februari 2008
Kostendekkendheid leges / tarieven	Rekenkamer	Februari 2008
Registratie vastgoed (voldoende inzicht?)	Rekenkamer	Februari 2008
Benutting externe subsidies	Rekenkamer	Februari 2008
Subsidieverantwoording	Rekenkamer	Februari 2008
Planmatig wegenonderhoud	Rekenkamer	Februari 2008
Wachtgeldregelingen	Rekenkamer	Februari 2008
Sportbeleid	Rekenkamer	Februari 2008
213a-onderzoek: wordt door de gemeente voldoende invulling gegeven aan rechtmatigheidsonderzoek?	Rekenkamer	Februari 2008
Evaluatie productsubsidies	Raad	Februari 2008
Klein leed	Rekenkamer	Februari 2008

Bijlage 2. Afgeronde onderzoeken

De Rekenkamer Leiderdorp heeft in de afgelopen jaren de volgende onderzoeksrapporten aan de Raad gepresenteerd:

- * De Wet Voorzieningen Gehandicapten (2001)
- * Inhuur van Derden (2002)
- * PPS- De Leyhof (2003)
- * Gebruiksvergunningen (2003)
- * Subsidiebeleid (2004)
- * Seniorenbeleid (2005)
- * Evaluatie onderzoeken rekenkamer 2000-2004
- * Quick scan begroting 2007
- * In het kader van verder kijken: onderzoek naar regionale samenwerkingsrelaties (2008)
- * Risicomanagement W4 (2009)
- * Rapport inzake onderzoek specifieke besteding bouw nieuwe gemeentehuis (2009)
- * Jeugd- en Jongerenbeleid (2010)

De rapporten zijn beschikbaar via de pagina van de Rekenkamer op de website van de gemeente.

Bijlage 3. Samenstelling rekenkamer

Voorzitter: **Hans van Heyst** (1958) is werkzaam bij de gemeente Rotterdam als auditmanager bij de dienst Audit Services Rotterdam, belast met de uitvoering van onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het College gevoerde beleid. Daarvoor heeft hij diverse functies vervuld binnen de gemeente Rotterdam, m.n. op het terrein van de bedrijfsvoering. Tevens is hij als projectleider werkzaam geweest bij de Algemene Rekenkamer, verantwoordelijk voor de uitvoering van diverse (rijksbrede) onderzoeken. Lid van de Rekenkamer vanaf medio 2004.

Vice-voorzitter: **Foort van Oosten** (1977) is na zijn studie rechten werkzaam geweest als advocaat op een advocatenkantoor in Rotterdam en sinds 2006 in dienst bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Daarnaast is hij actief als gemeenteraadslid te Schiedam. Lid van de Rekenkamer vanaf september 2006.

Secretaris: **Irene Gerrits** (1975) is politicoloog en werkzaam bij de provincie Zuid-Holland als ambtelijk secretaris. Daar is zij belast met de bestuurlijke overleggen voor natuur- en recreatieschappen: gemeenschappelijke regelingen van gemeenten met de provincie. Hiervoor was zij beleidsadviseur in de gemeente Rotterdam en in die functie betrokken bij opstellen en toetsing van begroting en jaarstukken. Lid van de Rekenkamer vanaf september 2006.

Penningmeester: **Albert de Koning** (1970) is afgestudeerd in de Bedrijfseconomie (EUR) en volgt de postdoctorale opleiding tot Registercontroller. Hij is werkzaam bij KPN als manager Shared Service Center Accounting (Projecten en Activa). Vanaf 2003 lid van de Raad van Toezicht van Rijnhart Wonen. Lid van de Rekenkamer vanaf september 2006.

Lid: **Carsten Hof** (1969) is afgestudeerd in de Bestuurskunde (Leiden). Hij is werkzaam bij de gemeente Den Haag als afdelingsmanager bij de projectafdeling van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling. Daarvoor heeft hij gewerkt bij de concerndirectie Financiën en meegewerkt aan de begroting, marap en jaarrekening van de gemeente. Lid van de Rekenkamer vanaf december 2007.